

ಗೋದಿ : ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ

ವೈ. ಆರ್. ಅಲದಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಡಿ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ

ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಧಾರವಾಡ - ೫೮೦ ೦೦೭

☎: ೯೪೪೮೮ ೬೦೦೪೦

ಮಿಂಚಂಚೆ: yraladakatti@rediffmail.com

ರಾಜ್ಯದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ಗೋದಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ನೀರಾವರಿ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅಸಮರ್ಪಕ ಪೋಷಕಾಂಶ ಹಾಗೂ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಗೋದಿ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗೋದಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಇದಾಗಿದೆ.

ಗೋದಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಬೆಳೆ ಗೋದಿ. ಐವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ೫೦.೮ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ಅಂದಾಜು ೫ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ೨೪೫ ದಶಲಕ್ಷಟನ್ನಗಳಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ. ೩೦-೩೫ ರಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗೋದಿ ಬೆಳೆಯಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗೋದಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ೨.೫ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೯೬೦ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಗೋದಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಚಪಾತಿ, ರವೆ ಹಾಗೂ ಜವೆಗೋದಿ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೋದಿ ಬೆಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಒಣಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಗೋದಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಗೋದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ೨-೩ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಈ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ರಮಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಗೋದಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೆಸರು, ಶೇಂಗಾ, ಸೋಯಾಅವರೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರದಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಹಿಂಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ಗೋದಿ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಜಮೀನು ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೭-೮ ಟನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕುಂಟೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೂಕ್ತ ತಳಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಆಯಾ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳನ್ನೇ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಬಹಳಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಪಾತಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಡಿಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್-೨೨೫, ಯುಎಎಸ್-೩೦೪ ಹಾಗೂ ಯುಎಎಸ್-೩೩೪ ಇವು ಪ್ರಮುಖ ಚಪಾತಿ ತಳಿಗಳಾಗಿವೆ ಇವೆಲ್ಲ ೧೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವವು. ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

ರವೆ ಹಾಗೂ ಜವೆಗೋಧಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಡಿಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್-೧೦೦೬, ಡಿಡಬ್ಲ್ಯುಆರ್-೪೧೫ ಹಾಗೂ ಯುಎಎಸ್-೪೨೮ ಇವು ರವೆ ಗೋದಿ ತಳಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವು ೧೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಗುವವು. ಡಿಡಿಕೆ-೧೦೨೫ ಡಿಡಿಕೆ-೧೦೨೯ ಇವು ಕಪಲಿ ಅಥವಾ ಜವೆಗೋದಿ ತಳಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಎರಡನೆ ಪಾಕ್ಷಿಕದಿಂದ ನವೆಂಬರ್ ಎರಡನೇ ಪಾಕ್ಷಿಕದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚಪಾತಿ ಹಾಗೂ ರವೆ ಗೋದಿ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗೆ ೬೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಮಿಷ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ೨೦-೨೫ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಜವೆಗೋದಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಿಪ್ಪೆಸಮೇತ ಎಕರೆಗೆ ೬೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಬೇಕಾಗುವುದು.

ಬಿತ್ತನೆಯ ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೀಜಕ್ಕೆ ೬ ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮ ಜೈವಿಕ ಶಿಲಿಂಧ್ರನಾಶಕದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಅವಶ್ಯಕ. ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಬೀಜ-ಗೊಬ್ಬರ ಬಿತ್ತುವ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ೯ ಇಂಚು ಅಗಲದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಯಾದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ತಕ್ಷಣ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ೧.೫-೨ ಮೀ. ಬದು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮರ್ಪಕ ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಬಿತ್ತಿದ ದಿನ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ೩-೪ ಮಿ.ಲೀ. ಪೆಂಡಿಮಿಥಲಿನ ೩೦ ಇ.ಸಿ. ಕಳೆನಾಶಕವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಬಿತ್ತಿದ ೧೫ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೨೦ ಗ್ರಾಂ ಮೆಟ್‌ಸಲ್ಪುರಾನ್ ೨೦ ಡಬ್ಲ್ಯುಪಿ ಕಳೆನಾಶಕವನ್ನು 500 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಕಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವವು ಹೀಗಾಗಿ ಸಮತೋಲನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ

ಅವಶ್ಯಕ. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಗೋದಿಕಾಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಗೋದಿ ಬೆಳೆಯ ೧೦೦-೧೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ೨.೫-೩.೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕ, ೧.೫-೨ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ೩.೫-೪ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಪೋಟಾಷ್ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ಐಪಿಎನ್‌ಐ) ಇವರ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ವಯ ಗೋದಿ ಬೆಳೆಗೆ ನಿಖರವಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ವಯ ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೧೫೦:೭೫:೫೦ ಸಾ.ರಂ.ಪೋ. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಗೆ ೫೦:೭೫:೫೦ ಸಾ.ರಂ.ಪೋ ಒದಗಿಸಿ ಇನ್ನೂಳಿದ ೧೦೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸಮಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತಲಾ ೫೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ೨೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ೬೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬೆಳೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಸಾರಜನಕದ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಒಣಬೇಸಾಯದ ಮಿಷ್ಕಿ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೫೦:೨೫:೦ ಸಾ.ರಂ.ಪೋ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಗೋದಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ೨೦-೨೨ ದಿನಗಳ ಮುಕುಟಬೇರು ಹಂತವು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಧಿಗ್ಧ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳ (ಪಕಲು) ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಶೇ. ೨೫-೩೦ ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಗೋದಿಗೆ ೧೫ ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬದುಪಟ್ಟಿ ಅನುಸರಿಸಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮುಕುಟಬೇರು ಹಂತ ಬಿತ್ತಿದ (೨೧ ದಿನ), ಮರಿ ಒಡೆಯುವ ಹಂತ (೪೦ ದಿನಗಳ, ತೆನೆ ಹಂತ ೫೫ ದಿನಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಳು ಮಾಗುವ

ಹಂತಗಳು (೭೫ ದಿನಗಳು) ಸಂಧಿಗ್ಧ ಹಂತಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೋದಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಚನ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ (ಸ್ಪಿಂಕ್ಲರ್) ನೀರು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಶೇ. ೨೦-೨೫ ರಷ್ಟು ನೀರಿನ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೀಟ ಹಾಗೂ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಗೋದಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಂಡಕೊರೆಯುವ ಹುಳು, ಜಿಗಿ ಹಾಗೂ ಹೇನುಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು. ಬಾಧೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಿಂಪರಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ೧ ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರೋಫಿಕ್ಸೋನ್‌ಜೋಲ್ ೨೫ ಇ. ಸಿ. ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ ಬೆರೆಸಿ ಪ್ರತಿ ೧೫ ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೨ ಸಲ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಎಲೆಮಚ್ಚೆ ರೋಗ ಬರಬಹುದು. ಈ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ೧ ಮಿ.ಲೀ. ಹೆಕ್ಸಾಕ್ಸೋನಾಜೋಲ್ ೫ ಇ.ಸಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಗೋದಿ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

- ಸೂಕ್ತ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ
- ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ
- ನವೆಂಬರ್ ೧೫ರ ಒಳಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ
- ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬದುಪಟ್ಟ ತಯಾರಿಕೆ
- ೩೦-೪೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
- ಬಿತ್ತಿದ ೨೧ ನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು.
- ಸಮತೋಲನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ೩ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು
- ಸಂಧಿಗ್ಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು
- ತುಕ್ಕುರೋಗದ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾಮಗಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

- ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ, ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್., ಕುಟುಂಬಗಳ ರೈತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಹೊಸಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)
- ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ, ಸರಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಸತಿ ನಿಲಯ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ನಾಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- ಇಲಾಖೆ ಕ್ಷೇತ್ರ/ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ರೈತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ಘಟಕ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. • ವಿವಿಧ ಇಲಾಖಾ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ.
- ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ನಿರ್ಮಲ, ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶೌಚಾಲಯದ ಸುತ್ತಲೂ ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ನಾಟಿ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿ ಹೊಂದಿದವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾದ ಗುಂಡಿ ತೆಗೆಯುವುದು, ಕಸಿ ಗಿಡಗಳ ನಾಟಿ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. • ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಕೂಲಿ ದರವನ್ನು ಕೂಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಖಾತೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ಕುಟುಂಬಗಳ) ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿ ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಖಾತೆಗೆ ಕೂಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುವುದು.
- ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿ ಹೊಂದಿ ಉದ್ಯೋಗ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅನುಮೋದಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಡಿ ಕೂಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

(ರೈತ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ-ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ)

ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತ ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ : ಸಂಪಾದಕರು, ಪ್ರಕಟಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ಕೃಷಿವಿ, ಧಾರವಾಡ-೫೮೦ ೦೦೫ ☎: ೦೮೩೬-೨೭೪೮೭೪೮